

STATYTOJO (UŽSAKOVO) PAVADINIMAS	Lietuvos Kariuomenė
STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS	Sandėliavimo paskirties pastato ir kitos paskirties inžinerinių statinių, Lakūnų g. 3, Šiauliuose, statybos projektas
STATINIO NUMERIS IR PAVADINIMAS	XX – Visi statiniai
STATINIO PROJEKTO ETAPAS	Techninis projektas
STATINIO STATYBOS RŪŠIS	Naujo statinio statyba
STATINIO KATEGORIJA	Ypatingieji, neypatingieji
STATINIO PROJEKTO DALIS	Elektroniniai ryšiai
BYLOS (SEGTUVO) LAIDOS ŽYMUO	A
TOMAS	IX
BYLA	SS2209-XX-TP-ER

DIREKTORĖ	IEVA ČIRŪNAITĖ
A.V.	parašas
STATINIO PROJEKTO VADOVAS	TOMAS KAZLAUSKAS AT. NR. 25749
	parašas
STATINIO PROJEKTO DALIES VADOVAS	BORIS PROTOPOPOV AT. NR. 6366
	parašas

2023, VILNIUS

BYLOS SUDĖTIES ŽINIARAŠTIS

Dokumento žymuo	Lapų sk.	Laida	Dokumento pavadinimas	Pastabos
SS2209-01-TP-ER.T	1	A	Antraštinis lapas	
SS2209-01-TP-ER.BSŽ	1	A	Bylos sudėties žiniaraštis	
SS2209-01-TP-ER.PSŽ	1	0	Projekto sudėties žiniaraštis	
SS2209-01-TP-ER.AR	2	A	Aiškinamasis raštas	
SS2209-01-TP-ER.TS	6	A	Techninės specifikacijos	
SS2209-01-TP-ER.SŽ	3	A	Sąnaudų žiniaraštis	
SS2209-01-TP-ER.B-01	1	A	ER kanalizacija sklypo plane	
SS2209-01-TP-ER.B-02	1	0	ER kanalizacija remontas	
SS2209-01-TP-ER.B-03	1	A	Signalų gavimas ir siuntimas iš siurblynės	
Priedas	1		Pastato 22b3/p planas	

A	2024.06	papild.susitarimas dėl siurblynės			
0	2022				
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas, keitimo priežastis (jei taikoma)			
Kval. Patv. Dok. Nr.	<div></div> <div>UAB „Synergy Solutions“ Daugėlišio g. 32, LT-09300 Vilnius, Tel. +370 699 19 282, tomas@ss-exp.com</div>			Statinio projekto pavadinimas	
				Sandėliavimo paskirties pastato ir kitos paskirties inžinerinių statinių, Lakūnų g. 3, Šiauliuose, statybos projektas.	
	Pareigos	Vardas, Pavardė	Parašas	Statinio numeris ir pavadinimas	
25749	SPV	Tomas Kazlauskas		01 - sandėliavimo paskirties pastatas	
6366	PDV	Boris Protopopov			
				Dokumento pavadinimas	
				Bylos sudėties žiniaraštis	
				Laida	
LT	Statytojas Lietuvos Kariuomenė			Dokumento žymuo	
				SS2209-01-TP-ER.BSŽ	
				Lapas	Lapų
				1	1

STATINIO PROJEKTO SUDĖTIES ŽINIARAŠTIS

Eil. Nr.	Bylos (segtuvo) žymuo	Laida	Pavadinimas	Tomas
1	2	3	4	5
1.	BD	0	Bendroji dalis SPV Tomas Kazlauskas, At. Nr. 25749	I
2.	SP	0	Sklypo plano dalis SPDV Architektė Aida Mitkienė, At. Nr. A1183	II
3.	SA	0	Statinio architektūros dalis SPDV Architektė Aida Mitkienė, At. Nr. A1183	III
4.	SK	0	Statinio konstrukcijų dalis SPDV Vladimir Liašenko, At. Nr. 24831	IV
5.	LNŠ	0	Lauko nuotekų šalinimo dalis SPDV Dainius Valiūnas, At. Nr. 29265	V
6.	ŠVOK	0	Šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo dalis SPDV Aleksandras Javičius, At. Nr. 5440	VI
7.	E	0	Elektrotechnikos (laukas) dalis SPDV Boris Protopopov, At. Nr. 12547	VII
8.	E2	0	Elektrotechnikos (vidus) dalis SPDV Boris Protopopov, At. Nr. 12547	VIII
9.	ER	0	Elektroninių ryšių dalis SPDV Boris Protopopov, At. Nr. 6366	IX
10.	GSS	0	Gaisro aptikimo ir signalizavimo dalis SPDV Boris Protopopov, At. Nr. 6366	X
11.	GS	0	Gaisrinės saugos dalis SPDV Rytis Vasiliauskas, At. Nr. 39887	XI
12.	SO	0	Pasirengimo statybai ir statybos darbų organizavimo dalis SPDV Artūras Čekius, At. Nr. 24641	XII
13.	KS	0	Statinio statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis SPDV Mindaugas Laučys, At. Nr. 33367	XIII

0	2023-03	Statybos leidimui, konkursui		
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas, keitimo priežastis (jei taikoma)		
Kval. Patv. Dok. Nr.	 UAB „Synergy Solutions“ Daugėlišio g. 32, LT-09300 Vilnius, Tel. +370 699 19 282, tomas@ss-exp.com			Statinio projekto pavadinimas
				Sandėliavimo paskirties pastato ir kitos paskirties inžinerinių statinių, Lakūnų g. 3, Šiauliuose, statybos projektas.
				Statinio numeris ir pavadinimas
25749	SPV	Tomas Kazlauskas		XX – Visi statiniai
				Dokumento pavadinimas
				Projekto sudėties žiniaraštis
				Laida
				0
LT	Statytojas	Lietuvos Kariuomenė		Dokumento žymuo
				SS2209-XX-TP-BD.PSŽ
				Lapas
				1
				Lapų
				1

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. NORMATYVINIAI DOKUMENTAI

Techninis projektas parengtas vadovaujantis užsakovo užduotimi ir šiuo metu galiojančiomis normomis bei taisyklėmis.

Norm.dok.Nr., (Galiojanti suvestinė redakcija)	Normatyvinio dokumento pavadinimas
EJBT (2020-07-31)	Elektros įrenginių įrengimo bendrosios taisyklės
SP EJBT (2020-11-01)	Skirstyklų ir pastočių elektros įrenginių įrengimo taisyklės
EL ir IIT (2022-05-13)	Elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklės 2011m.
STR 1.01.04:2015 (2022-05-19)	„Statybos produktų, neturinčių darnųjų techninių specifikacijų, eksploatacinių savybių pastovumo vertinimas, tikrinimas ir deklaravimas. bandymų laboratorijų ir sertifikavimo įstaigų paskyrimas“
STR 1.04.04:2017 (2022-05-02)	„Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“
STR 2.03.01:2001	„Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“,
HN 47:2011 (2013-03-31)	„Asmens sveikatos priežiūros įstaigos: Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“
GKTR 2.01.01:2020	Geodezijos ir kartografijos techninis reglamentas „Geodezijos ir kartografijos techninis reglamentas“
STR 1.06.01:2016 (2022-09-01-2023-04-30)	Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra
LST 1516:2015	Statinio projektas. Bendrieji įforminimo reikalavimai.
2011 10 14 (2021-12-03)	Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklės
2015 08 10	Įsakymu Nr. V-809 „Dėl ryšių ir kompiuterinių tinklų įrengimo reikalavimų patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2001 m. kovo 2 d. įsakymo Nr. V237 „Dėl ryšių ir kompiuterinių tinklų įrengimo reikalavimų“ pripažinimo netekusiu galios“ ir juo vadovautis projektavime

A	2024.06	papild.susitarimas dėl siurblinės		
0	2022			
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas, keitimo priežastis (jei taikoma)		
Kval. Patv. Dok. Nr.	 UAB „Synergy Solutions“ Daugėlišio g. 32, LT-09300 Vilnius, Tel. +370 699 19 282, tomas@ss-exp.com			Statinio projekto pavadinimas
				Sandėliavimo paskirties pastato ir kitos paskirties inžinerinių statinių, Lakūnų g. 3, Šiauliuose, statybos projektas.
				Statinio numeris ir pavadinimas
25749	SPV	Tomas Kazlauskas		01 - sandėliavimo paskirties pastatas
6366	PDV	Boris Protopopov		
				Dokumento pavadinimas
				Aiškinamasis raštas
				Laida
				A
LT	Statytojas	Lietuvos Kariuomenė		Dokumento žymuo
				SS2209-01-TP-ER.AR
				Lapas
				1
				Lapų
				2

2. Esama situacija. Projektuojamas naujas pastatas-sandėlis, dvi stoginės (b-01). 200m nuo sandėlio yra esama ryšių kanalizacija. Artimiausias ryšių šulinys Nr.11 (RKŠ-2). Objektas aprūpinamas elektra iš žinybinių elektros tinklų (ne iš AB ESO tinklų), dėl to su AB ESO nederinamas.
3. Numatyta projekte.
Nuo esamo šulinio Nr.11 pakloti tranšėjoje ryšių kanalizaciją su vamzdžiais d100mm ir ryšių šuliniais RKŠ-2-3. Vamzdžiai klojami 0,7m gylyje. Šalia ryšių šulinių montuoti žymėjimo ženklus.
Po kanalizacijos statybos atstatyti esamas danga (žalia vėja).
Pagal projektavimo užduoties p. 19.3 „numatyti požeminės ryšių trasos (ø 100,0 mm) su tarpiniais šuliniais (RKŠ 2-3 tipo, žr. priedas Nr.4), rakinamu vidiniu dangčiu, kas 50,0 m paklojimą ir optinio ryšių kabelio (SM tipo, 12,0 skaidulų) paklojimą nuo visų patalpų (žr. 8 p.) projektuojamame pastate iki budėtojų patalpos pastate 22b3/p“. Numatytas optinio 12 skaidulų kabelio iki budėtojų patalpos pastate 22b3/p. Taip pat, numatytas OK 48 skl SM tipo tiesimas nuo skrydžių valdymo bokšto iki 22b3p pastato, esamoje kanalizacijoje. Klojant optinius kabelius palikti abėjose kabelio galuose kabelio atsargas, kilpas po 15m (kabelio suvirinimui perspektyvoje).
Budėtojo patalpa pastate 22b3/p Nr. 1-39, žiūr. priede, pdf. Trasų ilgius tikslinti vietoje. Pastate 22b3/p ir bokšte kabeliai tiesiami PVC vamzdžiuose d32mm.
4. Ryšių trasos remontas.
Esamai ryšių trasei reikalingas remontas (žiūr. b-02). Remontui numatytos medžiagos, žiūr. SŽ („Kanalizacijos remonto darbai“).
5. Signalų siuntimas nuo siurblynės
Siurblynė numatyta LNŠ projekto dalyje. Siurblynės valdymo spinta-sandėlio pastate. Numatyta montuoti srovės transformatorių ant kabelio, kuris komutuojamas prie siurblynės magnetinio paleidėjo (b-03). Nuo jo signalas per optinį keitiklį siunčiamas į budėtojų patalpą pastate 22b3/p.

Techniniai rodikliai:

Pavadinimas	mat. vnt.	kiekis	pastaba
Ryšių kanalizacija	m; vamzdis dmm	306; d100mm	
Optinis kabelis SM, 12 skl.	m	1600	
Optinis kabelis SM, 48 skl.	m	850	

Projektui parengti naudotos licencijuotos projektavimo programinės įrangos:

1. LibreCAD;
2. OpenOffice;
3. Dialux EVO 2017;

Dokumento žymuo	Lapas	Lapų	Laida
SS2209-01-TP-ER.AR	2	2	A

TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS

1. VAMZDŽIAI

1.1 Žemėje atvirai klojamų kabelių apsaugos vamzdžiai.

Ryšių kanalizacija klojama iš vamzdžių, pagamintų iš kokybiško kieto (neplastifikuoto) polivinilchlorido (PVC, HDPE). Vamzdis turi būti lygus, tiesus, be išorinių defektų. Pagal atsparumą smūginei apkrovai ir žiedo (apskritimo) standumą vamzdis turi būti „A“ tvirtumo klasės, t.y. ne mažiau kaip 16kN/m². Tai vamzdis, kurio sienelės storis - 3,0mm. Vamzdžio diameteras 100mm. Vamzdžio ilgis 6m. Vamzdis skirtas naudoti nuo -40°C iki +50°C be deformacijos. Vamzdis klojamas 0,7m gylyje.

2. RYŠIŲ KANALIZACIJOS ŠULINYS

- ryšių kanalizacijos šulinys, RKŠ-2-3 tipo;
- ketinis liukas MTT-L su užraktu-1vnt;
- gelžbetoninis reguliavimo žiedas Nr.1(lengvo tipo ketiniam liukui) po ketiniu liuku-1vnt.;
- ketinio liuko pritvirtinimo varžtai-2vnt.;
- inkarinis varžtas M12 (plastikinis)-8vnt.;
- konsolės komplekte;
- liuko užraktas;
- gabaritai: apie 1290x1140x1400mm;

3. ŠULINIO ŽYMĖJIMO ŽENKLAS

Montuojamas šalia ryšių šulinio. Ženklas (reperio stovas ZNRG-1L) pagamintas iš plieninio karštai cinkuoto vamzdžio d32mm, sulenkto „U“ raide formos. Bendras ženklo aukštis 1470mm. Aukštis virš grunto 1m. Betonuojamas grunte 47cm gylyje. Ženklo viršutynėje dalyje tvirtinasi plastmasinė (iš PVC, 120x120mm, storis 1,5mm) spalvos lentelė su informacija apie šulinį: -šulinio tipas-ryšių kanalizacijos šulinys („RKŠ“); -atstumas iki šulinio nuo ženklo (m); Informacija baltos spalvos.

4. OPTINIS KABELIS

- SM tipo;
- 12 skaidulų;

A	2024.06	papild.susitarimas dėl siurblinės				
0	2022					
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas, keitimo priežastis (jei taikoma)				
Kval. Patv. Dok. Nr.	 <div>UAB „Synergy Solutions“ Daugėlišio g. 32, LT-09300 Vilnius, Tel. +370 699 19 282, tomas@ss-exp.com</div>			Statinio projekto pavadinimas		
				Sandėliavimo paskirties pastato ir kitos paskirties inžinerinių statinių, Lakūnų g. 3, Šiauliuose, statybos projektas.		
	Pareigos	Vardas, Pavardė	Parašas	Statinio numeris ir pavadinimas		
25749	SPV	Tomas Kazlauskas		01 - sandėliavimo paskirties pastatas		
6366	PDV	Boris Protopopov				
				Dokumento pavadinimas	Laida	
				Techninės specifikacijos	A	
LT	Statytojas Lietuvos Kariuomenė			Dokumento žymuo SS2209-01-TP-ER.TS	Lapas	Lapų
					1	6

5. SUJUNGIMO MOVA

Skirta sujungti (grunte) vamzdžius HDPE d100mm, medžiaga HDPE (arba PVC). Naudoti nuo -30°C iki +50°C.

6. KABELIAI

Eil. Nr.	Techniniai parametrai ir reikalavimai	Dydis, sąlyga
1.	Standartas	LST 2010 arba LST 2011 LST1702 (HD603)
2.	Tipiniai bandymai turi būti atlikti akredituotoje laboratorijoje	Pateikti bandymų protokolų kopijas
3.	Vardinė įtampa U_0/U^*	450/750V
4.	Kabelio degumo klasė (tik pastato viduje) pagal LST EN 50575	Cca s1,d1,a1
5	Kabelio gyslų išdėstymas (geometrinė forma)*	Apvalus
6	Laidininkas	Varis
7	Laidininko tipas pagal LST EN 60228	1 klasė (monolitas)
8	Žemiausia klojamas temperatūra	-5 °C
9	Kabelių gyslų skerspjūvis	1

7. SROVĖS TRANSFORMATORIUS

Transformatorius 1F., 40A; Transformavimo srovė-10mA; IP20. Tinkamas montuoti ant DIN bėgelio.

8. OPTINIS KEITIKLIS

Skirtas transformuoti elektros signalą (10mA) į optinį signalą. O kitame linijos gale-atvirkščiai. IP20. Montavimas-sienoje (ir spintoje).

2. ŽEMĖS DARBAI

2.1 Bendrieji reikalavimai vykdant žemės darbus

Rangovas arba ūkio būdu statytojas (užsakovas) turi gauti leidimą kasti žemę, kurį išduoda miesto (arba rajono), savivaldybė.

Statytojas arba žemės darbų vadovas privalo:

1. Pradėti žemės darbus tik gavus leidimą kasti žemę, turėti suderintą projektą, statybos darbų žurnalą ir statinio nužymėjimo aktą su schema.

2. Nustatytu laiku, bet ne vėliau kaip prieš 2 paras iki darbų pradžios, pranešti įmonėms ir privatiems asmenims, kuriems priklauso kasimo zonoje esantys tinklai, statiniai (kabeliai, dujotiekio tinklai), taip pat kelių policijai, jei statybos aikštelė yra kelių ar kelio statinių apsaugos zonoje, tikslių žemės kasimo darbų pradžios laiką ir pakviesti jų atstovus atvykti į vietą.

3. Žemės kasimo vietoje pažymėti esamų požeminių inžinerinių tinklų bei įrenginių vietas, nekilnojamų kultūros vertybių bei jų apsaugos zonų ribas ir imtis priemonių apsaugoti statinius, saugotiną dirvožemį bei želdinius nuo galimos žalos.

4. Nepradėti žemės kasimo darbų miesto aikštėse, gatvėse, privažiavimuose bei keliuose, kol neįrengtas leidime kasti žemę nurodytos apylankos bei techninės eismo reguliavimo priemonės.

5. Prieš žemės kasimą, veikiančių inžinerinių tinklų bei įrenginių apsaugos zonose suderinti su juos naudojančiomis įmonėmis saugos priemones, kasti žemę tik dalyvaujant pačiam darbų vadovui ir vykdyti elektros, šiluminių tinklų, naftotiekio, dujotiekio įmonės atstovo nurodymus.

Atkastieji inžineriniai tinklai ir įrenginiai užpilami žeme, dalyvaujant juos naudojančių įmonių atstovams. Iškasos kelių važiuojamojoje dalyje žeme užpilamos prižiūrint kelią naudojančios įmonės atstovui. Užpilamas gruntas sutankinamas. Apie užpylimo darbų pradžią šiai įmonei pranešama ne vėliau kaip prieš parą.

Visais atvejais, užbaigus žemės darbus, žemės paviršiaus lygis turi būti toks, koks buvo iki darbų pradžios arba pakeistas pagal statinio projekto sprendinius, taip pat turi būti atliktos statomų požeminių komunikacijų geodezinės nuotraukos.

SS2209-01-TP-ER.TS	Lapas	Lapų	Laida
	2	6	A

2.2 Tranšėjų kasimas

Geodezinis trasos nužymėjimas:

1. Nužymėjimas vykdomas medinėms gairėms posūkiuose ir linijinėje trasoje kas 50m; žymima trasos pradžia, pabaiga, ašis, šulinių vieta;
2. Padaromos atžymos požeminių komunikacijų susikirtimo vietose, pastatant specialius ženklus;
3. Nežinant tikslų esamų komunikacijų vietų, atliekamas šurfavimas kas 20 m (0,35m pločio skersinės tranšėjos pagal visą plotį ir gylį kasamos tranšėjos); kabelių buvimo vieta nustatoma kabelių ieškotuvais;
4. Sustatomas geodezinės trasos nužymėjimo aktas ir pridedama nužymėjimo schema, dalyvaujant rangovui ir užsakovo techninės priežiūros inžinieriui.

Tranšėjų kasimas

1. Tranšėjų kasimas vykdomas vienakaušiais, daugiakaušiais ekskavatoriais arba betranšėjiniu būdu kabelių klotuvais;
2. Iškastas gruntas pilamas ant tranšėjos šlaito ne mažesniu kaip 0,5m atstumu nuo tranšėjos briaunos.
3. Iškasta tranšėja apvaloma nuo akmenų, šiukšlių; įruošiamas dugno pagrindas iš purios žemės 10cm storio, o molyje arba priemoliuose- smėlio pagrindas;
4. Tranšėjų kasimas vertikaliomis sienelėmis be tvirtinimo leidžiama:
  - piltuose gruntuose iki 1,0m gylio;
  - priemoliuose iki 1,25m gylio;
  - priemoliuose, molyje iki 1,5m gylio.
5. Tranšėjų kasimas kabelių apsaugos zonoje mechanizuotai leidžiamas:
  - vienakaušiais ekskavatoriais iki 50% esamo kabelio gylio ir 1,0m atstumu nuo esamo kabelio ašies;
  - daugiakaušis ekskavatoriais 1,0÷1,5m atstumu nuo esamo kabelio;
  - kabelių klotuvais (netranšėjiniu būdu) – 1,5m atstumu nuo esamo kabelio.
6. Elektros kabeliai atkasami be smūgių, rankiniu būdu;
  - kasant vienakaušiais ekskavatoriais + 15cm.
  - kasant tranšėjiniiais ekskavatoriais + 10cm.

Grunto kasimas žiemos metu

1. Purenimas pneumatiniiais instrumentais kompresorių pagalba;
2. Grunto atšildymas kasimo zoną uždengus gaubtais ir leidžiant šilumą nuo krosnelių;
3. Grunto atšildymas elektra, aptvėrus šildomąjį plotą atstumu ne mažesniu kaip 3.0m ir pastačius įspėjamuosius ženklus;
4. Draudžiama naudoti atvirą ugnį virš esamų kabelių;
5. Galima kasti be išramstymų iki įšalimo gylio, išskyrus smėlį.

Kabelių klojimas

Kabelių klojimo gyliai:

- ryšio kabeliai-0,7m;
- kabeliai ariamoje žemėje- 1,0m;
- kabeliai po keliais, gatvėmis-1,0m;
- kabeliai po hidrotechnikos statiniais (pralaidomis) -1,0m;
- melioruotose žemėse-0,8m;

Minimalus atstumas tarp lygiagrečiai klojamų kabelių:

- tarp jėgos ir kontrolinių kabelių-0,10m;
- tarp kontrolinių kabelių – nenormuojamas;

Kabelio klojimas vykdomas sausoje tranšėjoje. Esant aukštiesiems gruntiniams vandenims. Jie pažeminami atviru būdu siurbliais arba adatinių filtrų pagalba, vandenis nuleidžiant į esamus griovius arba lietaus kanalizacijos tinklus.

Tranšėja apvaloma nuo akmenų, šiukšlių; įruošiamas dugno pagrindas iš purios žemės 10cm storio, o molyje arba priemoliuose- smėlio pagrindas.

Prieš kabelio klojimą iškviečiamas techninės priežiūros inžinierius (užsakovas) ir kartu su rangovu patikrina: tranšėjos gylį, posūkio kampus; kabelių sertifikatus;

SS2209-01-TP-ER.TS	Lapas	Lapų	Laida
	3	6	A

kabelių būgno patikrinimo aktus;
Kloti kabelius žiemos metu leidžiama:
kabelius su plastmasine izoliacija nuo -7 °C iki -20 °C.

Prie žemesnių temperatūrų kabelis prieš klojimą pašildomas patalpose, prijungiant jį prie elektros tinklo, šiltnamiuose šildymo prietaisų pagalba:

prie temperatūros nuo +5 iki +10 - 72 val.;
prie temperatūros nuo +10 iki +25 - 24 val.;
prie temperatūros nuo +25 iki +40 - 18 val.

Požeminiai kabeliai, movos, apsaugos įrenginiai, vamzdžiai privalo turėti pastovius orientyrus arba žymos stulpelius. Žymos stulpeliai statomi 0.1m atstumu į lauko pusę nuo trasos posūkiuose, movų sujungimo vietose, iš abiejų pusių kertant kelius, komunikacijų susikirtimo vietose, prie įvadų į pastatą ir kas 100m lygioje traseje.

Pagal „Želdinių apsaugos, vykdančių statybos darbus, taisykles“ kasant gruntą laikomasi statybos normose ir taisyklėse nustatytų šių minimalių atstumų: nuo medžio kamieno iki iškasos krašto - 2 m, o krūmų - 1 m; tranšėjų stačios sienutės ties medžiais ir krūmais biriamie ir šlapiame grunte tvirtinamos statramsčiais. Nesant galimybei išlaikyti tokius atstumus, kabelį tiesiti uždaru (kryptiniu gręžimo) būdu, kad išvengtų medžių (krūmų) šaknų pažeidimo.

Tranšėjų užpylimas

Atliekamas dalinis kabelio užpylimas ne mažesniu kaip 10cm storio sluoksniu:

priemoliuose- smėliu;
smėliuose, priesmėliuose- gruntu iškastu iš tranšėjų be akmenų, statybinių šiukšlių.

Įrengiama kabelių apsauga nuo mechaninių pažeidimų.

0,4 kV įtampos kabeliai pakloti nederbamose žemėse dengiami signaline juosta;

Įrengus kabelių apsaugą, įrenginių montavimo firmos ir statybinės organizacijos atstovai kartu su užsakovo technine priežiūra vedančiu inžinieriumi patikrina trasą, sustato paslėptų darbų aktą. Padaromos komunikacijų išpildomosios nuotraukos.

Gruntas sutankinamas 20÷30cm sluoksniais mažosios mechanizacijos priemonėmis, sutankinimo koeficientas 0.98. Klojant kabelius per laukus, užpilta tranšėja netankinama.

Perėjimuose per kelius, gatves tranšėja užpilama smėliu.

3. Saugos reikalavimai montavimo darbams

Bendrieji reikalavimai

Darbai, atsižvelgiant į darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, atliekami vadovaujantis Saugos taisyklėmis eksploatuojant elektros įrenginius, Saugos ir sveikatos taisyklėmis statyboje (atliekant darbus, kurie neaprašyti Saugos taisyklėse eksploatuojant elektros įrenginius), įmonės (filialo) darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijomis bei kitais darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais dokumentais.

Vykdyti darbus gali teoriškai ir praktiškai išmokytas elektrotechninis personalas (nustatyta tvarka atestuotas ir turintis dokumentus, kuriais suteiktos atitinkamos elektrotechninio personalo teisės).

Darbus veikiančiuose elektros įrenginiuose neelektrotechninis personalas gali vykdyti tik prižiūrimas elektrotechninio personalo asmens (asmenų). Šiuo atveju prižiūrinčiojo nurodymai dirbantiems apsaugai nuo elektros užtikrinti yra privalomi.

Elektrotechninio personalo darbuotojai yra atsakingi už saugos darbe taisyklių laikymąsi ir pažeidimus pagal jam suteiktą kvalifikaciją, kompetenciją ir teises, kurios yra apibrėžtos darbo sutartimis arba kita forma įteisintomis abipusėmis prievolėmis.

Užduotis darbams elektros įrenginiuose turi teisę duoti tik EST nustatyta tvarka apibrėžtą kompetenciją turintis elektrotechninio personalo asmenys.

Saugos reikalavimai

Elektros įrangą gali montuoti tik profesionalūs ir kvalifikuoti elektrikai. Sumontuota įranga neturi kelti pavojaus statybvietyje dirbančiam personalui ar galintiems į ją patekti kitiems asmenims.

SS2209-01-TP-ER.TS	Lapas	Lapų	Laida
	4	6	A

Turi būti pritvirtinti atitinkami įspėjamieji užrašai tose teritorijose, kur yra kontaktas su pavojų keliančiomis elektros įrangos dalimis tuo laikotarpiu, kol nebus baigtas jų instaliavimas. Šie užrašai turi būti lengvai pastebimi ir įskaitomi.

Rangovas statybos metu turi paskirti atsakingą asmenį už darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymąsi statybvietėje. Kai statinį projektuojant arba statant dalyvauja daugiau negu vienas rangovas, Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatuose nustatyta tvarka privalo būti paskirtas vienas ar keli saugos ir sveikatos koordinatoriai, kurių pareigos ir teisės nustatomos Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatuose. Minėti specialistai statybvietėje atlieka darbuotojų instruktavimą darbo vietoje ir supažindina su kitais reikalingais darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimais statybos objekte.

Darbuotojai turi būti instruktuojami darbo vietoje. Papildomo ar tikslinio instruktavimo metu darbuotojas turi būti supažindinamas su saugiais veikimo būdais, nurodomais instrukcijoje ar atskirose instrukcijų dalyse, punktuose, darbų vykdymo technologijos projektuose, technologinėse kortelėse, darbų vykdymo aprašuose, darbų atlikimo schemose, darbo priemonės dokumentuose, cheminių medžiagų saugos duomenų lapuose, kituose dokumentuose, informuojamas apie profesinę riziką ir jos pokyčius darbo vietoje, apie saugius užduoties atlikimo būdus.

Statybvietėje darbuotojai, dirbantys pavojingus darbus (krovinių tvarkymas rankomis, darbas su cheminėmis medžiagomis ir kt.) turi būti apmokyti vadovaujantis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais. Darbuotojai dirbantys su potencialiai pavojingais įrenginiais turi turėti atitinkamą kvalifikaciją.

Kiekvieno darbuotojo darbo vieta ir darbo vietų aplinka turi atitikti šio LR darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymą ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus. Darbo vietos turi būti įrengtos taip, kad jose dirbantys darbuotojai būtų apsaugoti nuo galimų traumų, jų darbo aplinkoje nebūtų sveikatai kenksmingų ar pavojingų rizikos veiksnių. Įrengiant darbo vietas turi būti įvertintos darbuotojo fizinės galimybės.

Įmonės įsigyjamoms ir naudojamoms darbo priemonėms privalo atitikti Darbo įrenginių naudojimo bendruosius nuostatus bei kitus teisės aktų reikalavimus., Privalomuosius saugos reikalavimus, privalomuosius darbo priemonių saugos reikalavimus bei jų atitikties įvertinimo procedūras nustato atitinkami techniniai reglamentai. Tais atvejais, kai gaminamoms ir tiekiamoms į rinką darbo priemonėms netaikomi techninių reglamentų nustatyti reikalavimai, darbo priemonės turi atitikti kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatytus reikalavimus.

Saugaus darbo priemonių naudojimo reikalavimus nustato Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai. Privalomi konkrečios darbo priemonės saugaus naudojimo reikalavimai nustatomi darbo priemonės dokumentuose (naudojimo taisyklėse, naudojimo instrukcijose). Juos kartu su darbo priemone privalo pateikti jos gamintojas.

Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros tvarką nustato Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas. Potencialiai pavojingų įrenginių nuolatinę privalomą priežiūrą atlieka jų savininkai. Pareigas, susijusias su šių įrenginių nuolatinę priežiūra, įrenginio savininkas gali tiesiogiai pavesti kitam juridiniam asmeniui, kai jis atlieka įrenginių nuolatinę priežiūrą pagal sutartį su įrenginio savininku.

Profesijų, darbų, kuriuos dirbantys asmenys įsidarbindami ir vėliau privalo periodiškai tikrintis sveikatą, sąrašą, sveikatos pasitikrinimų tvarką nustato Vyriausybė.

Kėlimo mechanizmai turi būti aptarnaujami kvalifikuotų (atitinkamai apmokytų, atestuotų) darbuotojų.

Statybvietėje turi būti pirminių gaisro gesinimo priemonių.

Gesinimo įranga, gaisrinės signalizacijos įrenginiai turi būti tvarkingi ir veikiantys, reguliariai prižiūrimi ir tikrinami. Nustatyta tvarka periodiškai turi būti atliekami pirminių gaisro gesinimo priemonių ir gaisrinės signalizacijos bandymai bei rengiami praktiniai užsiėmimai darbuotojams apmokyti;

Pirminės gaisro gesinimo priemonės turi būti išdėstomos matomose ir prieinamose vietose, lengvai pasiekiamose bei paprastos naudoti. Pirminės gaisro gesinimo priemonės turi būti paženklintos, kaip nustatyta Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatuose. Ženkilai turi būti patvarūs ir išdėstyti reikiamose vietose.

Statybos aikštelėje turi būti pirmosios pagalbos priemonių rinkinys, atitinkantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003-07-11 įsakymą Nr. V-450 „Dėl sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją pagalbą pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“.

Iki statinių statybos pradžios būtina aptverti statybvietę, paruošti medžiagų ir gaminių sandėliavimo vietas, įrengti buitines patalpas. Statybos metu kaimyninių sklypų gyventojai turi būti informuoti apie vykdomų darbų grafiką. Darbams vykdyti turi būti naudojama mažatriukšmė įranga ir technika, taikomos kitos triukšmą aplinkoje mažinančios priemonės. Priėjimai ir privažiavimai prie aplinkinių objektų neuždaromi (nebent suderinama su jų savininkais). Gretimų sklypų ir objektų įvadinių inžinerinių tinklų projekto sprendiniai neįtakojami. Jei statybos metu kaimyninių sklypų įvadiniai inžineriniai tinklai (dėl pasikeitusių faktinių aplinkybių ar sprendinių) bus paliesti, Statytojas ar Rangovas privalo gauti visus darbams reikalingus leidimus.

SS2209-01-TP-ER.TS	Lapas	Lapų	Laida
	5	6	A

4. Aplinkos apsaugos reikalavimai

Statybos darbai vykdomi prisilaikant aplinkos apsaugos norminių reikalavimų ir taisyklių.

Statybvietėje susidarančios komunalinės, inertinės, perdirbti ir pakartotinai naudoti tinkamos atliekos, antrinės žaliavos, pavojingosios medžiagos, netinkamos perdirbti atliekos turi būti išrūšiuojamos ir atskirai laikinai laikomos.

Statybinis laužas pakraunami į savivarčius ir išvežami į: statybinio laužo utilizavimo aikštelę (betonas, plytos, metalas ir pan.) arba statybinių medžiagų sąvartyną (kitas statybinis laužas).

Statybos aikštelė rangovo turi būti pastoviai tvarkoma. Šiukšlės turi būti kaupiamos konteineriuose: atskirai buitiniams atliekoms, atskirai statybos atliekoms ir cheminių medžiagų atliekoms. Šiukšlės ir buitinės nuotekos rangovo turi būti savalaikiai išvežamos.

Skystų ir kitų cheminių medžiagų atliekų surinkimui turi būti numatyti specialūs indai. Tokių medžiagų šalinimas turi būti vykdomas tikrai susitarus su vietinėmis specializuotomis tarnybomis.

Statybinės atliekos tvarkomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų įstatymo nustatyta tvarka.

Statybinės atliekos statybos proceso metu rūšiuojamos į: tinkamas naudoti vietoje atliekas (betono, medienos, metalo gaminių, termoizoliacinių medžiagų ir kt. nedegių gaminių), kurias planuojama panaudoti aikštelių, pravažiavimų, takų, dangų pagrindams įrengti, teritorijų tvarkymui – įrengimui ar priklausinių statybai; tinkamas perdirbti atliekas (betono, bituminių medžiagų) baigiantis statybai pristatomos į perdirbimo gamyklas perdirbimui; netinkamas naudoti ir perdirbti atliekos (statybinės šiukšlės ir atliekos, tarp jų tara ir pakuotės, užterštos kenksmingomis medžiagomis) išvežamos į šiukšlių sąvartynus.

SS2209-01-TP-ER.TS	Lapas	Lapų	Laida
	6	6	A

Nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Techn. spec. Nr.	Matav. vnt.	Kiekis	Pastabos
-----	---	------------------	-------------	--------	----------

Ryšių tinklai (kanalizacija)					
Medžiagos (kanalizacija)					
1.	Ryšių šulinys RKŠ-2 (su liuku, su užraktu, su kronšteinais ir konsolėmis)	TS2	kompl	7	
2.	Šulinio žymėjimo ženklas	TS3	kompl	6	
3.	Vamzdis HDPE d100mm, atviro būdo klojimui	TS1.1	m	672	
4.	Optinis kabelis SM, 12 skaidulų	TS4	m	1600	
5.	Optinis kabelis SM, 48 skaidulų	TS4	m	850	Nuo skrydžių valdymo bokšto iki 22b3p pastato
6.	Vamzdis PVC d32	TS5	m	100	pastate 22b3/p, bokšte
Darbai (kanalizacija)					
7.	Šulinio RKŠ-2 montavimas	TS27, TS29, TS30	vnt	7	
8.	Tranšėjos kasimas mech. būdu	TS27	m	360	
9.	Vamzdžio d100mm paklojimas	TS27	m	672	

A	2024.06	papild.susitarimas dėl siurblinės			
0	2022				
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas, keitimo priežastis (jei taikoma)			
Kval. Patv. Dok. Nr.	 UAB „Synergy Solutions“ Daugėlišio g. 32, LT-09300 Vilnius, Tel. +370 699 19 282, tomas@ss-exp.com		Statinio projekto pavadinimas		
			Sandėliavimo paskirties pastato ir kitos paskirties inžinerinių statinių, Lakūnų g. 3, Šiauliuose, statybos projektas.		
			Statinio numeris ir pavadinimas		
	Pareigos	Vardas, Pavardė	Parašas	01 - sandėliavimo paskirties pastatas	
25749	SPV	Tomas Kazlauskas			
6366	PDV	Boris Protopopov			
				Dokumento pavadinimas	
				Sąnaudų žiniaraštis	
LT	Statytojas		Dokumento žymuo		Laidos
					A
	Lietuvos Kariuomenė		SS2209-01-TP-ER.SŽ		Lapas
					1
					Lapų
					3

10.	Pamato gręžimas d110mm		vnt	3	
11.	Sienų gręžimas d32mm		vnt	5	22b3/p
12.	Skylės užtaisymas hermetiku po vamzdžio įvėrimo		vnt	8	
13.	Kabelio tiesimas kanalizacijoje		m	2350	2450
14.	Kabelio tiesimas vamzdyje		m	100	22b3/p, bokšte
15.	Žalios vėjos atstatymas		m ²	1032	
16.	Geodezinių taškų nužymėjimas		vnt	15	
17.	Išpyldomosios nuotraukos padarymas		m	400	
Kanalizacijos remonto darbai. Medžiagos					
18.	Vamzdis HDPE d100mm, atviro būdo klojimui	TS1.1	m	24	
19.	Vamzdžių HDPE d110mm sujungimo mova	TS5	vnt	4	
Kanalizacijos remonto darbai. Darbai					
20.	Topografinių taškų nužymėjimas		vnt	2	
21.	Tranšėjos kasimas rankinių būdu (0,8m)		m	24	
22.	Vamzdžio tiesimas tranšėjoje		m	24	
23.	Tranšėjos užkasimas		m	24	
Signalų siuntimas iš siurblynės. Medžiagos					
24.	Srovės transformatorius 40A/10mA	TS7	vnt	1	
25.	Optinis keitiklis	TS8	vnt	2	
26.	Kabelis Cu 2x1	TS6	m	10	
27.					
28.					

Dokumento žymuo

SS2209-01-TP-ER.SŽ

Lapas

2

Lapų

3

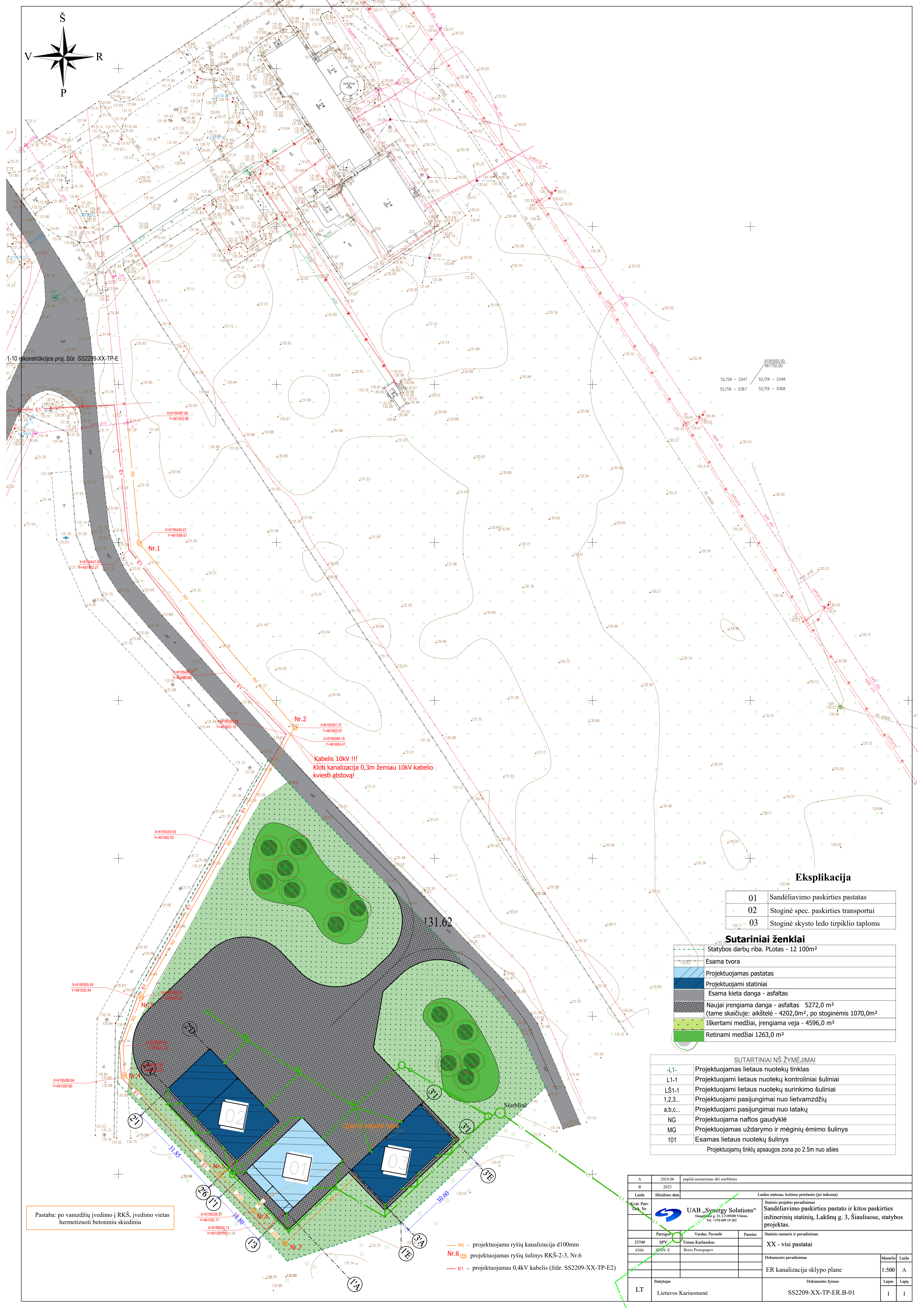
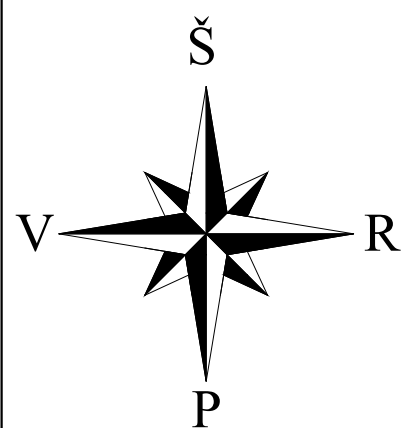
Laida

0

Signalų siuntimas iš siurblynės. Darbai					
29.	Srovės transformatoriaus montavimas		vnt	1	
30.	Optinių keitiklių montavimas		vnt	2	
31.	Kabelio tiesimas (konstrukcijomis)		m	10	
32.	Kabelio varžos matavimai		vnt	1	
33.	Kontaktų pereinamosios varžos matavimai		vnt	2	
34.	Derinimo, nustatymo, paleidimo darbai		kompl	1	

Dokumento žymuo SS2209-01-TP-ER.SŽ	Lapas	Lapų	Laida
	3	3	0

1-10 rekonstrukcijos proj. žiūr. SS2209-XX-TP-E

6195500.00
461750.00
52/59 - 0347 52/59 - 0348
52/59 - 0367 52/59 - 0368

X=6195487.85
Y=461552.89

X=6195449.67
Y=461556.61

X=6195447.65
Y=461563.27

X=6195487.77
Y=461583.92

X=6195393.55
Y=461592.92

X=6195395.95
Y=461555.94

X=6195280.64
Y=461550.90

Nr.1
X=6195391.37
Y=461595.87
X=6195389.18
Y=461604.47

Kabelis 10kV III!
Kloti kanalizacija 0,3m žemiau 10kV kabelio
kviešti atstovą!

Eksplikacija

01	Sandėliavimo paskirties pastatas
02	Stoginė spec. paskirties transportui
03	Stoginė skysto ledo tirpiklio talpoms

Sutariniai ženklai

---	Statybos darbų riba. Plotas - 12 100m ²
---	Esama tvora
---	Projektuojamas pastatas
---	Projektuojami statiniai
---	Esama kieta danga - asfaltas
---	Naujai įrengiama danga - asfaltas 5272,0 m ² (tame skaičiuje: aikštelė - 4202,0m ² , po stoginėmis 1070,0m ²)
---	Iškertami medžiai, įrengiama veja - 4596,0 m ²
---	Retinami medžiai 1263,0 m ²

SUTARTINIAI NŠ ŽYMĖJIMAI

-L1-	Projektuojamas lietaus nuotekų tinklas
L1-1	Projektuojami lietaus nuotekų kontroliniai šuliniai
LŠ1-1	Projektuojami lietaus nuotekų surinkimo šuliniai
1.2.3...	Projektuojami pasijungimai nuo lietaus nuotekų
a,b,c...	Projektuojami pasijungimai nuo latakų
NG	Projektuojama naftos gaudyklė
MG	Projektuojamas uždarymo ir mėginų ėmimo šulinys
101	Esamas lietaus nuotekų šulinys

Projektuojamų tinklų apsaugos zona po 2.5m nuo asies

Pastaba: po vamzdžių įvedimo į RKŠ, įvedimo vietas
hermetizuoti betoniniu skiediniu

R0 - projektuojama ryšių kanalizacija d100mm
Nr.6 - projektuojamas ryšių šulinys RKŠ-2-3, Nr.6
E1 - projektuojamas 0,4kV kabelis (žiūr. SS2209-XX-TP-E2)

A	2024.06	papild.susitarimas dėl siurblių
0	2023	
Laida	Įteikimo data	Laidos statusas, kėrimo priežastis (jei taikoma)
Eval. Patv. Data		Statinio projekto pavadinimas Sandėliavimo paskirties pastato ir kitos paskirties inžinerinių statinių, Lakūnų g. 3, Šiauliuose, statybos projektas.
Pareigos	Vardas, Pavardė	Parašas
25749	SPV	Tomas Kazlauskas
6366	SPV E	Boris Protodopov
Statytojas		
LT	Lietuvos Kariuomenė	
		Dokumento žymuo
		SS2209-XX-TP-ER-B-01
		Mastelis
		1:500
		Laidos
		A
		Lapas
		1
		Lapų
		1

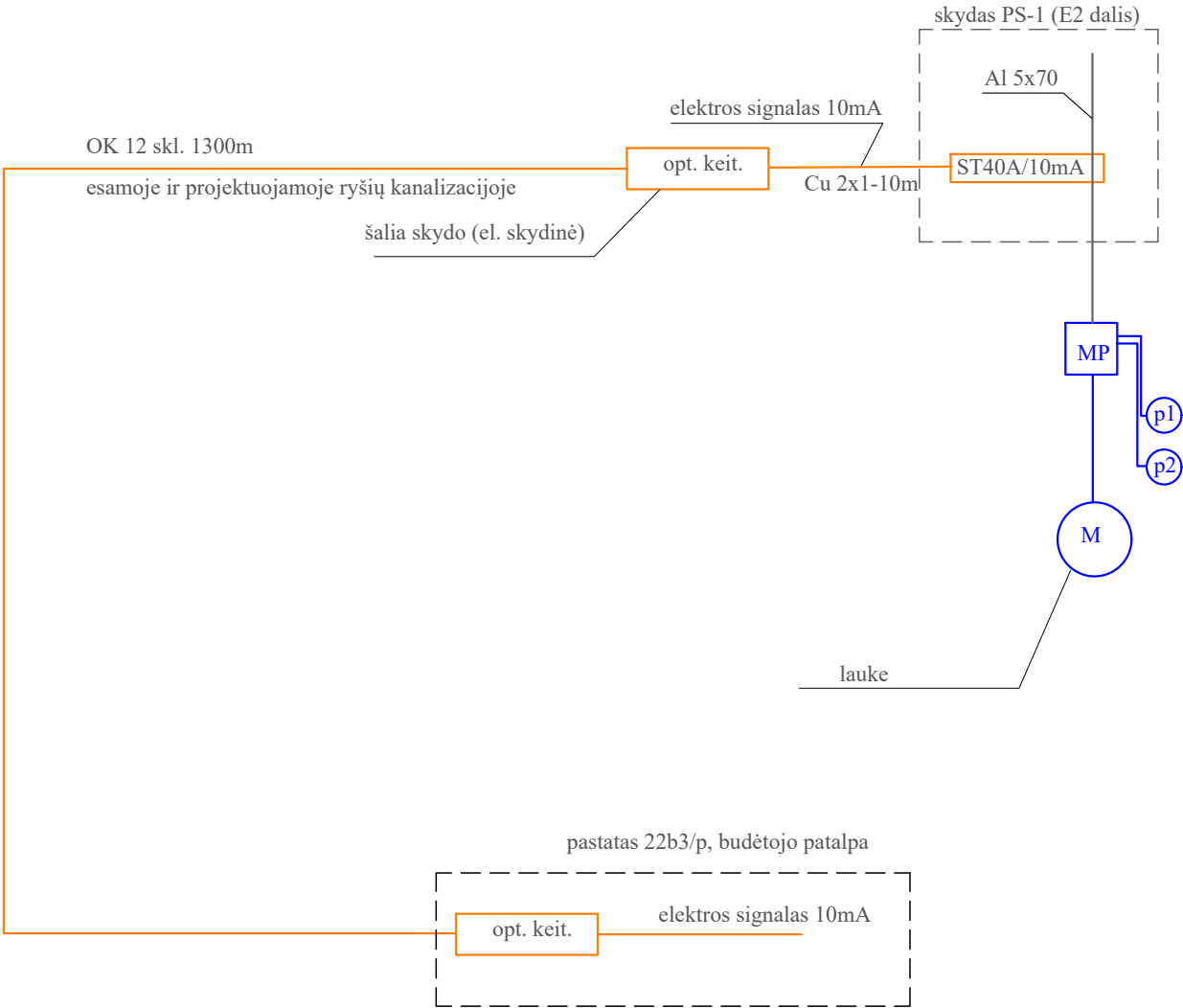

Projekte numatytas optinio ryšių kabelio (SM tipo, 12,0 skaidulų) paklojimas nuo sandėlio projektuojamame pastate iki būdėtojų patalpos pastate 22b3/p

Siurblinės automatikos valdymo skydas (LNŠ projekto dalis) numatytas sandėlio pastate. Siurblio suveikio po signalo gavimo iš plūdės (p1, p2) į variklio (M) magnėtinį paleidėją (MP). Magnetinis paleidėjas turi papildomus kontaktus. Ant kabelio, kuris maitina variklį M statome srovės transformatorių (ST) 40A/10mA (ST statomas skyde PS-1, ant vienos fazės, Al 5x70, E projekto dalis). Toliau signalas paduodamas į optinį keitiklį (opt. keit.)

Pastaba: pateiktas vienas signalo gavimo variantas. Dar galimas variantas: paimiti signalą iš MP papildomų kontaktų.

— elementai, kurie numatyti LNŠ projekte
— elementai, kurie numatyti E2 projekte

A	2024.06	papild.susitarimas dėl siurblinės				
0	2022					
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas, keitimo priežastis (jei taikoma)				
Kval. Patv. Dok. Nr.	 <div>UAB „Synergy Solutions“ Daugėlišio g. 32, LT-09300 Vilnius, Tel. +370 699 19 282</div>			Statinio projekto pavadinimas Sandėliavimo paskirties pastato ir kitos paskirties inžinerinių statinių, Lakūnų g. 3, Šiauliuose, statybos projektas		
	Pareigos	Vardas, Pavardė	Parašas	Statinio numeris ir pavadinimas		
25749	SPV	Tomas Kazlauskas		01 - sandėliavimo paskirties pastatas		
6366	SPDV	Boris Protopopov				
				Dokumento pavadinimas		Mastelis
				Signalų gavimas ir siuntimas iš siurblinės		Laida
						A
LT	Statytojas			Dokumento žymuo		Lapas
	Lietuvos Kariuomenė			SS2209-01-TP-ER.B-03		Lapų
					1	1

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	UAB "Synergy Solutions"
Dokumento pavadinimas (antraštė)	9. SS2209-XX-TP-ER
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašas #1	
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Boris Protopopov -
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-09-24T10:19:21.0000000+03:00
Parašo formatas	XAdES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2029-08-10T23:59:59+03:00
Parašas #2	
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	TOMAS KAZLAUSKAS
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-09-24T11:20:19.0000000+03:00
Parašo formatas	XAdES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-01-12T10:03:41+02:00
Parašas #3	
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	IEVA ČIRŪNAITĖ
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-09-24T11:21:19.0000000+03:00
Parašo formatas	XAdES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-06-08T14:13:32+03:00
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	Metaduomenų vientisumas užtikrintas elektroniniais parašais
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Signa 2010 (1.3.0.v20231023-11764)
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų 2024-09-24 15:48:02